

MIKSI JEESUS KUOLI?

Pekka Ervastian esitelmä 15.4.1928

„Miksi Jeesus kuoli“ on ilmoitettu tämänpäiväisen esitelmän aiheeksi, ja kuten viime maanantaina mainittiin, tämä on jatkoa niihin pääsiäisluentoihin, joissa koetimme heikoin voiminemme tutkia ylösnousemusmysteriota. Kun teemme tuommoisen kysymyksen „miksi Jeesus kuoli“, voimme tietysti katsoa asiaa kahdelta kannalta, hänen omalta, persoonalliselta kannaltaan ja sitten hänen aikalaistensa kannalta, niiden kannalta, jotka surmasivat hänet. Kahdessa esitelmässä olemme koettaneet tehdä selkoa jonkun verran ja kykymme mukaan Jeesuksen niin sanoaksemme okkultisesta motiivista, hänen sisäisistä vaikuttimistaan, jotka johtivat hänet ennenaikaiseen kuolemaan. Hän itse tietysti tahtoi myöskin, että hän kuolisi ennenaikaisesti, väkivaltaisesti, sillä, kuten koetimme ymmärtää tuota mysteriota, tuommainen väkivaltainen kuolema kuului hänen oman ylösnousemusruumiinsa, kirkastusruumiinsa luomiseen ja koitimme vielä ymmärtää, että hänen ylösnousemusruumiinsa luominen ei suinkaan ollut mikään yksin häntä koskeva asia, se ei siis johtunut mistään semmoisesta persoonallisesta motiivista, että „minun pitää tässä kehittyä“. Ei ollenkaan, vaan oli kysymyksessä koko ihmiskunnan kehityksen eteenpäin vieminen, ja ihmiskunta oli tullut siihen kohtaan kehityksessä, että nyt avautui sille uusi mahdollisuus, jos joku ihmiskunnan yksilö otti tuon ensimmäisen askeleen, saattoi ensimmäisenä luoda itselleen tuon merkillisen ylösnousemusruumiin. Jeesus oli ottanut tämän asian tehtäväkseen, se yksilö, joka Jeesus Natsarealaisessa asui, oli tuhansia vuosia valmistunut tuohon ihmeelliseen tehtävään, ja hänelle oli tuossa palestiinalaisessa ruumistuksessa selviö, että voidakseen lopullisesti voittaa, elävöittää fyysillinen atomimaaailma, täytyi hänen voittaa väkivaltainen kuolema. Sentähden hän itse suostui kuolemaan ennenaikaisesti. Hänellä

oli toisenlainenkin motiivi, josta kohta puhumme. Mutta tämä okkultinen motiivi on kulkenut kaikessa gnostilaisessa elämänymmärryksessä punaisena lankana; kaikki gnostikot, jotka koettivat ymmärtää, ja ymmärsivät Jeesuksen Kristuksen ylösnousemuksen ja kuoleman, katsoivat asiaa siltä kannalta, että se oli kosmillinen tapahtuma. Meillä on todistus siitä gnostilaisessa kirjoituksessa, joka on säilynyt, ei alkuperäisessä muodossaan, vaan kopiona. Se löydettiin muiden kirjoitusten ohella Italiassa 7-luvulla, mutta vasta tämän vuosisadan alussa eräs saksalainen tutkija koetti sitä kääntää. Tämä gnostilainen kirjoitus sisältää muun muassa kuvauksen, jota nimitetään „Ristin näkyksi“, visioniksi, ja se on kirjoitettu sillä tavalla, kuin apostoli Johannes siitä kertoisi. Tuo kirjoitus on nimellä „Johanneksen teot“, siinä Johannes esiintyy ensimmäisessä persoonassa.

Nyt tämä kirjoitus „Ristin näky“ kertoo, kuinka Johannes toisten apostolien ja opetuslasten tavalla suuresti pelästyi ja hämmästyi, kun Jeesus Kristus ristiinnaulittiin. Kaikki opetuslapset pakenivat hämmentyneinä muutamaksi tunniksi ja Johannes pakeni Öljymäelle. Siellä hän vaipui rukoukseen ja mietiskelyyn; hän oli sanomattomasti järkytetty, hän ei ollut tietenkään selvillä siitä ylösnousemusmysteriosta, jota Jeesus par'aikaa suoritti. Hänelle oli tämä tapahtuma liian ihmeellinen. Olihan hän Golgatalla vai oliko se Öljymäellä, saanut nähdä Jeesuksen kirkastuksessa, ja muutamat muut opetuslapset olivat myös nähneet, ja siinä näyssä oli ollut Moses ja Elias mukana, kuten kerrotaan. Mutta Johannes oli nyt Öljymäellä niin järkytetty, ettei hän osannut ajatella muuta, kuin että Jeesus Kristus, Jumalan Poika, jossa he olivat Isän nähneet, piti noin kuolla ristinpuulla. Ja silloin, kun hän oli tällaiseen mietiskelyyn vaipunut, hän näki suuren, hohtavan, kultaisen ristin. Sillä ristinpuulla oli kyllä Jeesus Kristus ristiinnaulittuna, ja kuitenkin ei Jeesus Kristus. Apostoli sanoo näin: „Minä näin, että se oli Jeesus, eikä Jeesus, hänen ruumiinsa riippui siinä, ja kuitenkin tiesin, ettei se ollut tuo ruumis, sillä tuo risti oli niin suuri, että se

ulottui ulos avaruuteen.“ Ja tuo Vapahtajaolento ei ollut kärsivä Vapahtaja, vaan pikemmin se, jota katolisessa kirkossa nimitetään Kristus triumpha, voittava Vapahtaja. Hän oli siinä, eikä ollut siinä, tällaisia lauseita käyttää Johannes. Jeesus Kristus oli kuin ääni, joka puhui hänelle: „Minä kuolen ja en kuole, elän ja en elä, kärsin ja en kärsi, kuolen ja nousen ylös, alistun ja voitan.“ Ja Johannes ymmärsi, että tämä on tapahtuma, joka koskee koko maailmaa, koko kosmosta, siinä on jotain ikuista, se ei ole mikään hetkellinen, historiallinen tapahtuma, se on ikuista, joka samalla toteutuu tässä näkyväisessä maailmassa ja tulee tässä symbolisoiduksi. Ja Johannes saa siitä erinomaisen autuuden ja rauhan tunteen, hän huomaa, että tämä tapahtuma, kaukana siitä, että se olisi surullinen, on kaikista suurin ilon aihe koko ihmiskunnalle, sillä koko ihmiskunta tulee tästä lähtien lähemmäksi sitä mysteriota, joka on ikuinen, ristiinnaulitsemismysteriota. Ja Johannes nousee mietiskelystään tämän näyn nähtyään lohdutettuna, ja me tapaamme hänet sitten evankeliumien kertomuksen mukaan ristin juurella seisomassa Jeesuksen äidin, Marian, kanssa.

Tämä merkillinen gnostilainen kirjoitus, joka on säilynyt, on erinomainen todistus siitä, että heti kristikunnan alkuaikana ymmärrettiin Jeesuksen kuolema kosmilliseksi tapahtumaksi ja samalla myös vertauskuvalliseksi. Siitä myöskin johtui tuo yleinen gnostilainen käsitys harhatapahtumasta, doketismista, että kaikki Jeesuksen elämässä tapahtui dokeessa eli harharuumiissa.

Mutta niiden kannalta, jotka Jeesuksen surmasivat, oli välttämätöntä hänen kuolemansa toisista syistä. Sehän oli intohimoista raivoa, viekkautta ja salakähmäistä intrigiä, mikä sai aikaan sen, että Jeesus surmattiin. Jos ei kansa, niin kansan johtajat olivat huomanneet, että tuolla Natsarealaisella on ihmeellinen vaikutus kansaan, hänellä on ihmeellinen oppi, hän saa seuraajia, joiden elämä kokonaan muuttuu, hän saa kannattajia, jotka sisäisesti niin kokonaan muuttuvat, että oli aivan pelottavaa, mitä juutalaisesta kulttuurista tulee, jos

tämmöiset aatteet pääsevät leviämään. Johtavassa asemassa olevat papit tunsivat, että jos tällainen uusi virtaus pääsee liian paljon vaikuttamaan, jos sekä uskonnollinen että yhteiskunnallinen ja valtiollinen elämä puhdistuu, heidän vaikutusvaltansa on mennyt. Tämä on historiallinen asia, joka aina toistuu. On aivan luonnollista, että vallassa olijat pelkäsivät omaa turvallisuuttaan ja asettuivat vastustamaan liian voimakasta profeettaa. Heille oli Jeesuksen kuolema välttämätöntä, ja kansassa oli herätettävä tarpeelliset intohimot, ja kansa aina seuraa niitä johtajia, jotka osaavat ärsyttää sen alempia tunteita. Ja juutalaisten kannalta Jeesus surmattiin sentähden, että hän oli vaarallinen kiihoittaja, opettaja. Ja Jeesuksen omalta kannalta – tässä tulee näkyviin hänen persoonallinen motiivinsa – oli myös välttämätöntä, että hän kuoli juuri sen uuden elämänuskon valossa, sen elämänuskon takia, jota hän toisille opetti, jota hän omassa elämässään toteutti ja jota tahtoi toisille opettaa. Tämän uuden elämänymmärryksen kannalta oli välttämätöntä, että hän kuoli. Kun hän huomasi, että oli yllyttänyt aikalaistensa vihan, hänen täytyi olla uskollinen omalle tehtävälleen myös kuolemassa. Hänen elämänymmärrykseensä kuului, kuten alituisen olemme toistaneet, että mitään ei saa tehdä väkivallalla; ei hyvää, ei totuutta, ei rakkautta ei jumalanvaltakuntaa voi levittää väkivallalla. Tässä hänen seuraajansa kirkot ovat menetelleet aivan päinvastoin, nehan ovat asettuneet toiselle kannalle pitkin historiaa, nehan valtion tukemina asettuivat sille kannalle, että kristinusko oli levitettävä miekan avulla, että Jeesuksen elämänymmärrys oli levitettävä väkivallalla. Sehän oli hänen oppinsa pilkkaamista. Jeesus itse näki, että erehdykseen voidaan langeta varsinkin länsimaalaisessa kulttuurissa, joka ottaisi itseensä aktiivisen voiman. Olihan itämailla buddhanusko, jota ei koskaan levitetty väkivallalla. Jos ei länsimaihin olisi tullut suurempaa älyn, kulttuurin voimaa, jonka Jeesus hyvin tiesi tulevan, olisi paremmin ymmärretty Jeesuksen sanomaa, eikä levitetty sitä väkivallalla. Mutta tuo suuri elämänvoima, mikä on

länsimailla, oli omiansa viemään siihen erehdykseen ja uskonkiihkoon ja dogmatismiin, että pelastussanoma on levitettävä väkivallalla, valheella, tulella ja miekalla. Sentähden, kun Jeesus näki tämän vaaran, joka uhkasi uuta sivistystä ja kun hän huomasi, etteivät opetuslapsetkaan oikein käsittäneet tuota asiaa, hän näytti esimerkillä, kuinka on meneteltävä. Evankeliumissa kerrotaan – jos tuo kertomus sitten on tosi – että kun Jeesus lähti opetuslastensa kanssa tuona viimeisenä hetkenä Öljymäelle, sanoi hän heille: „ottakaa miekat mukaan.“ Ja Pietari sanoi, että on kaksi miekkaa, niin Jeesus sanoi: „se riittää.“ Ja sittenhän kerrotaan, että Juudas sen johdosta sanoi papeille: „ottakaa aseistettuja miehiä mukaan.“ Ainakin jossakin evankeliumissa kerrotaan, että Juudas kehoitti nuoria, aseistettuja miehiä lähtemään Jeesusta kiinni ottamaan, koska Jeesuksella oli niitä, jotka voivat häntä puolustaa. Ja Pietarihan, niin kerrotaan, veti miekan tupesta ja sivalsi korvan sotamieheltä. Silloin Jeesus oli tilaisuudessa sanomaan ja opettamaan: „pistä miekkasi tuppeen, sillä joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu.“ Ja hän paransi sotamiehen korvan. Jeesus tahtoi näin antaa kouriintuntuvan opetuksen sekä opetuslapsille että koko tulevalle maailmalle, kun hän antoi viedä itsensä kuolemaan kuin pahantekijän, vaikkei koskaan ollut mitään pahaa tehnyt: hän antoi pilkata, solvaista, piinata ja lyödä itseään ja lopuksi ristiinnaulita. Tämä kuolema, sehän oli moraliselta kannalta helppoa, sehän oli hänen oman elämänymmärryksensä mukaista; sehän olisi ollut persoonallinen marttyyrikuolema, ellei siinä olisi ollut okkultinen seikka, josta olemme puhuneet.

Kun Jeesus näin kuolemallaan sinetöi oman työnsä ja elämänoppinsa, niin meidän on täytynyt syystä kysyä: mikä oli sitten tämä hänen elämänoppinsa, jonka puolesta hän kuoli? Oliko se semmoinen kristinusko, jonka me olemme oppineet tuntemaan pienestä pitäen? Ei tietenkään. Mikä siis oli se uusi elämänymmärrys, jonka puolesta hän kuoli? Tähän tahtoisin kiinnittää huomiomme, tämä on minusta käytännöllisesti katsoen

tärkein vastaus tähän, miksi Jeesus kuoli, sillä se on kuin osviitta meille, meidänkin täytyy osata elää ja kuolla sen uskon puolesta, jos se meillä on, jos seuraamme Kristusta kaikessa, jos olemme hänen henkensä täyttämiä. Jos ymmärrämme hänen oppinsa, silloin on meidänkin elettävä ja kuoltava sen puolesta. Ja sentähden vastaus kysymykseen „miksi Jeesus kuoli“ mielestäni sisältyy meidän kannaltamme käytännöllisesti siihen, että me ymmärrämme saavamme kuvan siitä uudesta elämänymmärryksestä, jonka hän tahtoi meille antaa. Ja tämä on todella niin ihmeellinen asia, niin suuremoinen ja korkea asia, että sanat aivan puuttuvat, silloin kun tahtoisimme siitä puhua. Mehän olemme kyllä hyvin usein puhuneet siitä tiestä, niistä käskyistä ja neuvoista, joista Jeesus puhui, siitä tiestä, joka vie tähän ymmärrykseen. Siitä on helpompi puhua, koska Jeesus itse on Vuorisaarnassaan kuvannut suuremmissin piirtein, miten meidän tulee elää, menetellä, jotta pääsisimme totuuden näkemykseen. Mutta jos meillä on pienikään aavistus siitä totuudesta, jonka Jeesus Kristus tahtoi paljastaa meille, siitä elämästä siis, jota me ihmiset täällä maan päällä oikeastaan voisimme elää, johon olemme kutsutut, siitä uudesta uskosta ja ymmärryksestä, jonka Jeesus tahtoi meille antaa, silloin on luonnollista, että meidän kieleemme aivan kuin mykistyy, emme löydä sanoja, sillä ne alat, jotka avautuvat, ovat niin suuremmissa, niin uusia, mullistavia, ne asettavat elämän maan päällä aivan toiseen valoon, kuin missä me nyt elämme: koko meidän sivistyksemme, kulttuurimme, saavutuksemme näyttävät sanomattoman pieniltä tuon Jeesuksen elämänymmärryksen valossa. Ja sentähden siitä on melkein mahdotonta puhua, sitä on liian vaikea kuvata. Ja jos minä nyt yritän muutamilla piirteillä kuvata tätä uutta elämänymmärrystä, niin teidän täytyy kaikkien muistaa, että edessänne on vain heikko ihminen, joka kovasti puolinaisesti, vaillinaisesti ja epätäydellisesti yrittää kuvata asiaa, joka hänellekin on aivan liian suuri. En siis osaa antaa pienimmästäkään määrässä täydellistä kuvaa, mutta jos voisin

herättää muutamia ajatuksia, joitakaan välähdyksiä, silloin olisin mielestäni iloinen.

Kun profeetta ilmestyy, silloin hän aina tahtoo kertoa ihmisille jotain semmoista, joka on heille ylen tärkeää, josta heillä kyllä on salainen tunne sisässään, mutta jota he eivät ole saaneet päiväajuntaan. Kaikki viisaimmat ihmiset, jotka ovat maan päällä ilmestyneet, ovat aina tahtoneet puhua Jumalasta, siitä suuresta, salaisesta elämästä, joka on näkymätön meille, mutta jonka johdosta olemme olemassa. Me näemme ainoastaan tämän kolmiulottuvaisen maailman ja elämme tässä näkyväisessä elämässä ja pian unohdamme sen, mikä on kaiken takana, Jumalan. Tämän helposti unohdamme käytännössä ja todellisuudessa. Ja kaikki suuret tietäjät, joiden työn johdosta ovat uskonnot syntyneet, ovat tahtoneet kertoa meille tästä Jumalasta. Niin myös Jeesus Kristus tahtoi puhua meille tuosta suuresta elämästä, joka on kaiken saanut aikaan ja jota varten ja jonka vuoksi me olemme olemassa. Hän tahtoi paljastaa meille elämän salaisen lain, kuten myös voimme sanoa. On tehtävä suuri ero meidän ihmisten luomien lakien ja Jumalan lain välillä. Me ihmiset istumme ja laadimme lakeja ja ohjesääntöjä käytännöllistä elämäämme varten, ne koskevat enemmän meidän yhdessä oloamme ja inspirationin ne ovat saaneet joltakin jumalalliselta ilmoitukselta, jonkun profeetan siveelliset neuvot ovat pohjana meidän laatimille laeille. Meillä sivistyneissä yhteiskunnissa on Moseksen kymmenen käskyä siveellisenä taustana elämänymmärrykselle, lain laadinnalle. Mutta ei mikään valtio, kansa, ole yrittänyt laatia inhimillisiä lakeja Jeesuksen Kristuksen paljastaman elämänymmärryksen pohjalta, se on tähän saakka ollut meidän käsityksemme yläpuolella. Mutta Jeesus Kristus – samoin kuin Moses ja muut profeetat – tahtoi paljastaa meille sitä salattua elämää, jonka johdosta ja vuoksi me kaikki olemme olemassa. Hän tahtoi kertoa meille, mikä on se salainen laki, joka vallitsee elämässä ja että se laki on pohjaltaan siveellinen laki. Sen me ihmiset ymmärrämme kyllä ilman muuta,

sillä meidän sisässämme on siitä saakka, kun olemme ihmisiksi tulleet, ollut vakaumus siitä, että maailmanjärjestys on oikein järjestetty ja että se on siveellinen. Tämä maailmanjärjestys ei tahdo mitään pahaa, eikä tahdo, että me tekisimme pahaa, vaan se on siveellinen, se tahtoo, että meidän toimintamme on kaunis, jalo pyhä. Se vaatii, että olisimme siveellisiä olentoja, sen tunnemme sisässämme.

Nyt Jeesus Kristus tahtoo uudella tavalla kuvata, tehdä ymmärrettäväksi meille tuota sisäistä, salaista elämää ja paljastaa siitä jotain, ilmoittaa meille jotain siitä elämän laista, joka on tämän siveellisen kosmoksen taustana ja jonka mukaan meidän lopullisesti täytyy oppia elämään. Hän nimittää tätä suurta elämää ja sen salaisuutta Isäksi. Se on Jeesuksen käyttämä nimitys, ei mikään uusi, sitä on käytetty esim. Egyptissä, mutta Jeesus nimenomaan omaksui tuon nimityksen, sillä se oli hänen mielestään kuvaava suurelle salatululle elämälle, koska isä on aina lapseensa nähden salaisuus, lapsi ei koskaan voi ymmärtää isää täydellisesti, muuten hän ei olisi lapsi. Mutta kaikki me olemme Jumalan lapsia, vaikka kuinka viisaiksi kehittyisimme, me emme voi olla muuta kuin lapsia, Jumalasta lähteneitä, kehittyneitä. Sentähden Jeesus viittasi siihen, että elämä, suuri salaisuus, jonka sylissä olemme, on meille yhtä käsittämätön kuin isä lapselle, mutta myös yhtä luotettava, turvallinen. Mutta Jeesus ei käytä ainoastaan nimeä Isä, hän kuvasi elämää muullakin tavalla, hän käytti semmoisia nimityksiä, jotka ovat meille hyvin tärkeitä ja välttämättömiä pitää mielessä, sillä ne paljastavat meille itse asiassa olemuspuolia elämästä ja elämän laista. Semmoiset puoleksi abstraktiset ja puoleksi konkreettiset käsitykset, joita Jeesus käytti, ovat seuraavat sanat: totuus, rakkaus, vapaus. Jeesushan nimenomaan sanoo „Jumala on rakkaus, Isä on rakkaus“ – mutta hän sanoo myös yhdessä paikassa: „totuus vapauttaa teidät“. Nämä kolme sanaa, totuus, rakkaus, vapaus, ovat mielestäni kaikista kuvaavimpia, sillä ne kuvaavat meille samalla sitä Jumalan kolminaista olemusta, jota kyllä Jeesus

Kristuskin opetti. Evankeliumeissahan tulevat esille nuo toiset nimitykset, Isä, Poika ja Pyhä Henki, ja meidän teologiamme on kiinnittänyt huomionsa niihin, se puhuu Jumalasta Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä. Mutta tämä on antanut aihetta hyvin suuriin erehdyksiin ja väärinkäsityksiin, sentähden, että kun on puhuttu Isästä, Pojasta ja Pyhästä Hengestä, kun on sanottu, että Jumala on kolmiyhteinen, on Jumala-käsitteeseen kiinnitetty jotain persoonallista, on käsitetty, että Jumala on persoonallinen jumala, joka on jossakin taivaassa ja hallitsee ja ohjaa meitä. Jos näin olisimme sanoneet Jeesukselle Kristukselle, olisi hän kauhistunut, sillä elämän Jumala, itse elämä ei tietysti ole mikään persoonallisuus. Sentähden on niin hyvä, jos me löydämme toisia hänen käyttämiään sanoja, jotka voivat kuvata tätä elämän kolmiyhteyttä ja jotka eivät sisällä mitään persoonallista vivahdusta. Jos puhumme vapaudesta, totuudesta ja rakkaudesta, voimme käsittää niitä aatteiksi, joissa ei ole mitään persoonallista. Ja ne, jotka ovat seuranneet näitä esitelmiä, muistavat, että on koetettu tässä joulun tienoissa selittää, että sana Logos, joka esiintyy Johanneksen evankeliumissa, muutamien oppineiden mielestä erittäinkin gnostilaisissa evankeliumeissa ei tarkoita sitä Logos-käsitettä, joka on tullut tavalliseksi meidän uudenaikaisessa teosofisessa kirjallisuudessa, en tarkoita madame Blavatskyn kirjoja, vaan myöhemmässä kirjallisuudessa. Siinä Logos esiintyy aurinkokunnan Logoksena, persoonallisena jumalana, joka johtaa tätä aurinkokuntaa. Tietysti en kiellä, ettei semmoisia olisi. Ja se Logos, joka johtaa tätä meidän aurinkokuntaamme, on kollektiivinen Logos, suuri ryhmä, mutta se ei ole sama kuin suuri elämä, jota nimitetään universaliseksi Logokseksi. Tämä aurinkokunnan Logos on kehityksen tulos, mutta itse Jumala, joka on kaiken olemassaolon takana, ei ole mikään kehityksen tulos, vaan ijankaikkinen, me emme tiedä siitä mitään, emme osaa sitä millään tavalla määritellä, sillä siinä kaikki meidän ajatuksemme ontuvat. Se Jumala, suuri salaisuus, jonka Logoksesta puhutaan Johanneksen evankeliumissa, on

sama, kuin itämaalaisen filosofian parabrahman eli absoluuttinen elämä, ja siinä ilmenevä Logos on kolmiyhteinen, mahdoton käsittää, se on Jumalassa ja Jumalan luona, kuten sanotaan Johanneksen evankeliumissa, ja on Jumala, eikä se kuitenkaan ole sama, kuin ijankaikkinen elämän salaisuus, kuin itse jumaluus, parabrahman. Suhdetta niiden kahden välillä emme voi järjellä käsittää, mutta voimme järjellä konstatoida. Tämä kolmiyhteinen Logos, joka on kaiken syy, on se Isä, Poika ja Pyhä Henki, jotka kaikessa teologiassa esiintyvät. Ja kun Jeesus puhuu Isästä, hän sekä tarkoittaa sitä suurta Absoluuttia, josta emme mitään tiedä, sekä myös sitä ilmennytää Isää, Logosta, joka on ensimmäinen ilmennys Logos, universalinen Logos: hän tarkoittaa kumpaakin, sentähden, ettemme osaa tehdä mitään eroa. Tuossa yleismaailmallisessa, universalisessa Logoksessa kaikki olemuspuolet ovat absoluuttisia, ne eivät ole persoonallisia. Aurinkokunnan Logosta me voimme kuvitella persoonalliseksi, mutta suurta, yleismaailmallista Logosta emme voi kuvata persoonalliseksi, vaan persoonattomaksi ja parhaiten aatteellisilla nimityksillä. Sentähden Jeesuskin, jos ajattelemme, että hän käytti nimityksiä „rakkaus, vapaus, totuus“, tahtoi painostaa, että se Jumala, jota meidän tulee palvella ja palvoa ja jonka elämää meidän tulee elää ja jonka täydellisyyteen meidän tulee pyrkiä, on maailmoitten suuri Jumala, eikä aurinkokunnan Logos, joka on meidän vanhempi veljemme. Kaikki ne aurinkokuntien Logokset, joiden eteen me lankeamme polvillemme, ovat meidän vanhempia veljiämme. Sitä madame Blavatsky tahtoi teroittaa Salaisessa Opissa. Mutta se Jumala, joka kelpaa palvottavaksi, joka yksin on meidän Vapahtajamme, joka on sama eilen ja sama tänään, muuttumaton, on yleismaailmallinen, absoluuttinen kolmiyhteys, jota voisimme kuvata Jeesuksen sanoilla „vapaus, totuus, rakkaus“. Vapaus vastaa Isää, rakkaus Poikaa ja totuus Pyhää Henkeä.

Kun nyt siis Jeesus Kristus tahtoi sanoa, että meidän elämämme ja olemassaolomme takana on tällöinen suuri

absoluuttinen kolmiyhteys, jumalallinen elämä on tämmöisellä ihmeellisellä tavalla kolminainen, niin silloin hän tahtoi paljastaa meille, että elämän syvimät voimat, lait, ikuiset lait, ne lait, jotka johtavat koko tämä universumia, ovat rakkaus, totuus, vapaus. Tietysti tämä on esitetty meidän käsityskyvyllemme, ne ovat vertauskuvallisia nimiä meidän tajunnallemme, ei se mysterio ole sillä tavalla paljastunut meille. Mutta ajatelkaamme, että me todella tulisimme vakuutetuiksi koko olemuksessamme, läpi luiden ja ytimien, siitä, että elämän syvimät voimat, se laki, joka johtaa olemassaoloa, on vapaus, rakkaus, totuus, ei mikään persoonallinen tyranni, joka sormellaan osoittaa sinne ja tänne ja määrää, miten kaikki pitää olla. Itse elämä ja sen elämän olemuspuolet ovat heikosti kuvatut noissa sanoissa: vapaus, rakkaus, totuus. Vapaus ei ole mikään synonyymi välttämättömyydelle, vapaus on jotain, jonka toinen puoli on välttämättömyys: suuri vapaus on välttämättömyydessä ja välttämättömyys on vapaudessa. Senhän jokainen ihminen tietää persoonallisesta, psykologisesta kokemuksesta. Vapaa ihminen on ainoastaan silloin, kun se, mikä saa hänet toimimaan, nousee hänen sisästä välttämättömyytenä. Jos joku ihminen luulee, että vapaus on siinä, että hän saa tehdä, mitä tahtoo, heiluttaa kadulla keppiä ja kulkea hattu kallellaan, niin hän erehtyy. Pieni poika voi ajatella niin, että vapaus on siinä, että hän työntää kepillä vanhaa setää tai heittää kissaa kivellä. Mutta se on meidän mielestämme jo vallattomuutta, se on vapauden harhaa, mutta ei vapautta syvemässä korkeammassa merkityksessä. Se vapaus, jonka me ihmiset jo ymmärrämme vapaudeksi, on välttämättömyyttä. Sen, että meidän on oltava olemassa, tunnemme välttämättömyydeksi. Me emme ole luoneet itseämme, vanhemmat ovat synnyttäneet meidät, mutta ihmisinä tunnemme olevamme yksilöitä, jotka emme ole suorastaan tekemisissä vanhempain kanssa, me tunnemme päinvastoin, että meidän on välttämättä oltava olemassa meidänkin. Sentähden me ankarasti tuomitsemme itsemurhaajaa, meidän siveellistä tuntoamme

loukkaa, että joku ihminen vallattomuudessa riistää itseltään hengen. Jos me näemme siinä jonkun kauniin motiivin, jos ihminen uhraa itsensä toisten hyväksi, silloin annamme arvoa hänen teolleen, mutta jos se tapahtuu vallattomuudessa, silloin hengessämme loukkaannumme, sillä tunnemme, että täytyy olla olemassa. Vapaus käy tässä käsi kädessä välttämättömyyden kanssa. Samoin tiedämme psykologisesti, että jos joku on luova nero, runoilija, on hänelle välttämättömyyttä, hänen täytyy kirjoittaa runo: hän käy kauan suuressa tuskassa, runo hänessä syntyy, sitten hän kirjoittaa sen, se on hänen vapautensa, se on hänelle välttämätöntä, hän on vapaa siitä tuskasta; kun hän kirjoittaa tuon runon, hän tuntee, että hän on inhimillisesti vapaa, henkiolento, mutta se on samalla välttämättömyyttä. Mutta jos joku päättää, että koska hän osaa suomenkieltä ja on paljon lukenut, hän kirjoittaa nyt jotain runoa, niin se on orjuutta, siinä on vaan välttämättömyys, runo ei tule itsestään, se tehdään. Vapaus on mitä lähimmässä liitossa välttämättömyyden kanssa, se on ensimmäinen Logos, välttämättömyyden ja vapauden suuri elämän salaisuus. Rakkaus on Poika, toinen Logos, totuus on Pyhä Henki, kolmas Logos. Meidän ei tarvitse näistä määritelmistä niin paljon puhua, sillä ne ovat jokseenkin selviä kaikille. Ne tulevat käytännöllisellä tavalla selviksi, kun koetamme muodostaa itsellemme kuvan siitä ihmisen elämästä, jonka Jeesus Kristus asetti meille kuin malliksi ja jonka hän näytti meille ja joka hänen inspirationissaan tulee meille. Ja silloin voimme heti aluksi sanoa, että Jeesus Kristustahan juuri tahtoo, että meidän elämässämme ihmisinä pääsisi vaikuttamaan nämä kolme suurta jumalallista voimaa, rakkaus ja totuus. Silloin vasta meidän inhimillinen elämämme, silloin vasta jumalanvaltakunta toteutuu meissä ja maan päällä, jos nuo jumalalliset voimat pääsevät meidän elämässämme ilmenemään, jos Jumala siis jumalanvaltakunnassa voi hallita ja ilmetä. Ja koska meidän inhimillinen elämme joka tapauksessa on kuin nousemista alhaalta ylöspäin ja pyrkimistä ylemmäksi, niin on luonnollista,

että meidän kulkumme aina tulee olemaan Pyhästä Hengestä Poikan ja Pojasta Isään eli siis totuudesta rakkauteen ja rakkaudesta vapauteen ja vapaudesta taas totuuteen ja rakkauteen, niin että ihmisen elämä kulkee spiraalissa ja vuorotellen antaa toisen tai toisen jumalallisen voiman syvemmin vaikuttaa ja tuossa järjestyksessä silloin: vapaus, totuus, rakkaus, mutta koska ne aina uudistuvat ja toistuvat, niin vapauden perästä taas totuus ja rakkaus. Tämä selviää, kun koetan kuvata inhimillistä elämää.

Jos nyt katselemme ihmiselämää, me eroitamme siinä lapsuuden, nuoruuden eli miehuuden ja vanhuuden. Me voimme sanoa: tässä luonnollisessa jaossa, lapsuus, miehuus, vanhuus, pitää tulla jumalalliset voimat ilmi luonnollisessa järjestyksessä, lapsuudessa vapaus, nuoruudessa totuus, miehuudessa rakkaus ja vanhuudessa totuus. Lapsuus alkaa vapaudesta, mutta ennen sitä on ollut totuus ja rakkaus. Ihminen on ennen fyysillistä syntymistä elänyt äidin kohdussa ja siinä on rakkaus vaikuttanut ja sitä ennen Pyhä Henki, totuus, kun hänet siitettiin ja ennen sitä on ollut vapaus eli välttämättömyys. Kun inhimilliselle olenolle annetaan käyttöväline, fyysillinen ruumis, kun hänet näkymättömästä maailmasta kutsutaan alas ja hän itse laskeutuu tänne karmansa ja tahtonsa nojalla, silloinhan on välttämätöntä nykyisissä oloissa, tässä ihmiskunnan kehityksen vaiheessa, että mies ja nainen yhdessä antavat käyttövälineen tuolle henkiolenolle. Ja mikä on silloin oikea ja luonnollinen tapa oleva? Ensin siis ketkä kaksi ihmistä ovat kutsutut antamaan jollekulle henkiolenolle ruumiin? Ne, jotka kohtaavat toisensa vapaudessa eli välttämättömyydessä, ne kaksi, jotka karma vie yhteen. Karma on meille välttämättömyyttä ja samalla vapautta. Silloinhan me itse käytämme persoonallista tahtoamme, emme himoitse mielikuvituksessa, vaan jos olemme vapaat, elämme samalla välttämättömyydessä ja silloin vie tuo karma meidät eli ne kaksi yhteen, jotka voivat luoda ruumiin. Niinhän tavallisesti tapahtuu, Jumalan kiitos, mutta voihan tapahtua toisellakin tavalla, sillä ihmiset käyttävät paljon väärin sukupuolivoimia ja

sentähden he hyvin paljon häiritsevät karman toimintaa, jos se on mahdollista, ainakin huonontavat oman osansa, roolinsa elämässä. Mutta jos elää Isässä, siis välttämättömydessä ja todellisessa vapaudessa, silloin nämä kaksi kohtaavat toisensa, kun hetki on lyönyt, ja heidän yhtymisensä on tapahtunut Pyhässä Hengessä eli totuudessa, sillä kun ovat Isässä eli välttämättömydessä kohdanneet toisensa, alkaa totuuden eli Pyhän Hengen voima, heidän pitää nähdä ja tuntea: me yhdessä annamme nyt käyttövälineen henkiolennolle, me tahdomme lapsen, me emme tahdo hyljätä sitä, se on oleva pyhä lahja meille. Jeesuksen elämänymmärrys sisältää sen, että jokainen ihmislapsi on Kristus, on kuin Kristus syntyisi maailmaan: hän on puhdas henkiolento silloin, hän on puhdistunut kaikesta saastasta ennen jälleensyntymistä, häntä ei häiritse vanhat muistot. Taivaassa hän puhtaana enkelinä odottaa pääsyä tänne maailmaan: tietysti hän tuo karmansa mukanaan, mutta meidän vanhempina ei tarvitse asettua karman kannalle, vaan ainoastaan sille, että se, joka tulee meidän luoksemme, on puhdas, pyhä ihmisolento, Kristus-lapsi. Silloin me asetumme oikeaan suhteeseen tähän syntyvään lapseen, se on Kristus, joka tulee meidän luoksemme. Kun sillä tavalla vanhemmat osaavat ajatella, silloin he totuudessa ajattelevat, totuuden voima heissä vaikuttaa. He ajattelevat: tämä on ihmeellinen elämän lahja, joka tulee meille, meidän on erikoisesti pidettävä siitä huolta – ja silloin he siittävät lapsen totuudessa eli Pyhässä Hengessä. Ja kun lapsi on siinnyt ja äiti käy raskaana lapsesta, voidaan sanoa, Pyhästä Hengestä, silloin pitää Pojan eli rakkauden jumalvoima vaikuttaa häneen, rakkauden aina olla hänen mukanaan: äidille on välttämätöntä, että hän rakastaa sitä sikiötä, jota hän kantaa kohdussaan. Siis on välttämätöntä, että isä ympäröi äidin mitä suurimmalla rakkaudella, ettei äiti joutuisi pois tasapainosta: miehen pitää ympäröidä häntä kaikella kauniilla, puhtaalla elämällä, että äiti voisi kohdistaa koko huomionsa lapseen ja ympäröidä sitä suurimmalla rakkaudella, hänen täytyy elää ihanassa odotuksessa,

ilossa, rakkaudessa. Ja jos äiti on elänyt näin Pojassa eli rakkaudessa, silloin on aivan kuin Kristus-lapsi syntyisi maailmaan ja silloin alkaa tuolle lapselle Isä-aika, vapauden välttämättömyyden aika. Vanhemmat takana ovat kuin edustamassa välttämättömyyttä, lapsi itse joutuu vapauteen. Hän on tullut pimeydestä ulos, valoon, vapauteen. Ja nyt Jeesuksen näkemyksen mukaan, tuon uuden elämänymmärryksen mukanaan, ihmislapsen lapsuus kestää määrättyjä vuosia, ei voi sanoa 7 tai 8 tai 10 tai 14, sillä se voi olla yksilöllisesti eri pitkä, mutta nyt alkaa ihmiselämässä lapsuuskausi, joka on oleva vapauden kausi. Ja mitä se merkitsee? Se merkitsee vanhemmille paljon kasvatuksen suhteen, he eivät saa lasta kasvattaa, komentaa, heidän on seisottava kuin enkelin takana suojaamassa, vaalimassa, mutta ei herätettävä pelkoa lapseen. Lapsen täytyy oppia luottamaan itseensä ja tekemään havaintoja ja huomioita. Lapsen elämä on juuri siinä, että lapsessa aistit kehittyvät ja hän tekee kaikenlaisia havaintoja: elämä on suuri seikkailu, johon hän joutuu, ja se on jännittävä seikkailu. Lapsen pitäisi elää luonnossa toverien ja eläinten kanssa, kissojen, koirien, lampaiden ja muiden eläinten kanssa ja oppia pitämään heistä ja kohtelemaan heitä veljinä. Lapsen pitää olla luonnossa, että hän saa olla vapaudessa. Jeesuksen näkemyksen mukaan täten on oleva uudessa kulttuurissa. Nyt emme voi sitä vielä toteuttaa, mutta uusi kulttuuri tulee paremmin ymmärtämään tätä seikka. Me emme saa opettaa lapselle mitään, niin kauan kuin lapsi on vielä lapsi, ei mitään ulkoläksyjä. Parhaiten sopivat lapsille opettajiksi vanhukset, jotka ovat lapsia jälleen, sillä semmoiset ovat lähellä Jumalaa, he ymmärtävät lapsia, he voivat niin hyvin kertoa satuja. Mikä on hausempaa lapselle kuin istua isovanhempien jalkojen juuressa ja kuunnella heidän kertovan. Lapsen pitää ainoastaan tehdä havaintoja kuunnella satuja, jotka avaavat hänen mielikuvituksensa. Se on lapsen vapaus.

Kun sitten nuoruus alkaa, silloin lapsi astuu uuteen elämään, silloin hän tulee uusien elämänvoimien vaikutusten alaiseksi,

nim. Pyhän Hengen eli totuuden. Vapauden, Isän jälkeen alkaa Pyhä Henki eli totuus. Kun lapsuus loppuu, silloin alkaa nuoruus ja silloin ihminen astuu totuuden valtakuntaan, elämään. Mitä se merkitsee? Se merkitsee, että samalla tavalla, kuin lapsuudessa vapaus on pelastava voima sillä lapsi tulee orjaksi, jos häntä peloitellaan, liian paljon ohjataan, hän ei ymmärrä oikein elämää, hänelle tulee kaikenlaisia pelkurin vaistoja, samalla tavalla, kun hän astuu nuoruusikänsä, totuuden pyhä elämänlaki, Pyhän Hengen voima on se voima, joka pelastaa, auttaa häntä vaikeuksissa. Ihmisen täytyy olla semmoinen, että hän elää ja kuolee totuuden, oikeuden puolesta. Ja mikä on nuoruus? Jos voimme verrata sikiön elämää kohdussa jonkinlaiseksi kivennäiselämäksi, niin lapsen elämää voimme verrata kasvin elämäksi, joka nauttii auringosta, ja nuoren elämää voimme verrata linnun lentoon. Nuorena ihmisessä, lapsessa, on herännyt mielikuvitus, ja nyt herää järki, nuoret tahtovat kaikkea oppia, lentää korkealle, ei mitään rajoja saa olla heidän elämässään. Mitä opetusta nuori ihminen kaipaa? Hän ei kaipaa muuta, kuin kaikista viisaimpien ihmisten selityksiä siitä, mitä ovat havainneet todeksi tämän maailman suhteen ja hän kaipaa käytännöllistä tietoa toisessa tai toisessa suhteessa, olkoon se taidetta, matematiikkaa, maanviljelystä tai muuta. Sitä hänen täytyy saada oppia oman valintansa mukaan. Ja sitten hänelle on tarjottava kaikista parhaimmat, suurimmat ajatukset, mitä on ajateltu maan päällä. Sentähden koko se ihmeellinen sivistys ja ylipistokulttuuri, mikä meillä on, tulee haihtumaan. Jeesus Kristus tahtoo, että me astuisimme kuin luonnon eteen, että oppisimme elämään lähellä Jumalaa, luontoa. Me emme silti halveksi kirjoja, mutta on kirjoja ja kirjoja. Nuorille pitäisi tarjota ainoastaan kaikista parasta, sitä, mitä puhtaalla omallatunnolla voimme antaa, sitä, mitä ihmiskunta on parasta saanut aikaan, ei epävarmoja asioita, vaan tieteellisesti varmoja tosiseikkoja. Sen me nytkin ymmärrämme, mutta emme osaa sitä nyt toteuttaa. Jossakin tulevassa kulttuurissa, jossa koetetaan elää Jeesuksen

Kristuksen näkemyksen mukaan, siinä yritetään toteuttaa näitä. Nuoren ihmisen pitää olla kuin kotka, joka lentää aurinkoa kohti. Hän on lapsena tottunut elämään vapaudessa: ei mitään saa jäädä minun silmiltäni salatuksi – ja nuorukainen, joka on sellaisessa todellisessa vapaudessa kasvanut lapsuudessa, hänessä ei herää saastaisia himoja, hänen ajatuksensa on selvä ja kirkas, se nousee pelkäämättä kohti valoa. Ja hänelle siis on esimerkkinä ja opettajina miehet, jotka mysterioita tietävät, jotka voivat häntä mysterioihin johtaa, jotka itse pyrkivät siihen viisauteen. Ja silloin semmoisille nuorukaisille elämä tarjoaa mahdollisuuksia ja he voivat toteuttaa mitä ihmeellisimpiä haaveita.

Tämän jakson jälkeen tulee miehuus, ja merkitsee, että rakkaus tulee ihmisen elämään, persoonallinen rakkaus. Se merkitsee: nyt ihmisessä herää Pojan rakkausvoimat ja ne pukeutuvat ensin persoonallisen rakkauden muotoon. Persoonallisen rakkauden erittäin syvä probleemi tulee hänen eteensä ja mies ja nainen osaavat silloin ratkaista oikein tämän probleemin, kun ovat eläneet nuoruuden puhtaudessa ja totuudessa.